

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Сама по собі впала в око одна постійність: попри різні там листочки, загальні зошити, теки, не випускає з рук ректор СФТІ І. О. Ковальов товстенького червоного записника.

— Мій щоденник. До речі таких

— Мій щоденник. До речі, таких книжечок зібралося вже двадцять. Перша датована 1973 роком.

— А чи не дозволите заглянути хоча б на одну з останніх сторінок?
— Чому ж ні. Прошу, навіть допомогіть

— Взяв собі за традицію: на першій сторінці записувати найважливіші зав-

сторінці записують найважливіші відання на рік. Називаю їх «Ключові слова». Ось які вони на 1992 рік: — акредитація інституту; — автономність вузу та його підрозділів; — госпрозрахункова та підприємницька діяльність підрозділів; — розумне поєднання демократичних принципів, гласності централізованим управлінням і виробничою дисципліною; — навчальний

21—24 ГРУДНЯ 1992 року в Києві пройде з'їзд педагогічних працівників України. Сумщину на ньому представлятиме 60 делегатів, у тому числі 4 — від вищих навчальних закладів. Делегати будуть обрані на обласній конференції, яка відбудеться в Сумах 1 грудня.

Від нашого Інституту в обласній конференції освіти візьмуть участь:

ференції освітян візьмуть участь:
КОВАЛЬОВ І. О. — ректор, ЄЩЕНКО А. І.
— голова профкому співробітників, СИ-
ГОВА В. І. — професор кафедри ТКМ, КУ-
ЛІШ В. В. — завідуючий кафедрою тео-
ретичної фізики, ЛЮБЧАК В. О. — заві-
дуючий кафедрою прикладної математи-
ки, ОПАНАСЮК А. С. — завідуючий ка-
федрою загальної та експериментальної
фізики, КАРПІЩЕНКО О. І. — декан еко-
номічного ф-ту, МОРДАРЬ Г. І. — доцент
кафедри анатомії, КОЧУБЕЙ Н. В. — до-
цент кафедри соціології та культурології,
ЗАЙЦЕВА О. А. — заступник начальника
навчального відділу, ЧЕХОВСЬКА В. К. —
ст. викладач кафедри української й ро-

ОСТАННІ тижні в спортивному житті позначені волейболом. І саме він (волейбол) приніс в інститутську міжфакультетну спартакіаду сенсацію. Якто кажуть, у немовлят прорізалися зуби. Показали їх економісти (заступник декана по фізвихованню В. М. Бойко), які зуміли вибороти третє місце. Традиційно першими в волейболі — хлопці з хіммашу (заступник декана А. Х. Литовцев). Друге місце посіла команда АВ-факультету (заступник декана Б. Б. Токарев). Втратив свої позиції машфак. Певно, щось із зубами... Медики поки

що набираються досвіду. Все краще у них ще попереду.

У Сумах, у попередньому числі «Резонансу» про це говорилося, проходив тур першої української волейбольної ліги. На герць із майстрами різних міст України став і сумський «Машинобудівник». І, скажемо вам, це йому вдалося непогано. Команда посіла друге місце, обійшовши визнаних грандів волейболу з Дніпропетровська й пропустивши на перед «шахтарів» Горлівки. Вагомий внесок у здобуток «Машинобудівника» спортсменів СФІ: Олега Денщикова, Андрія Бірюкова, Віталія Войтенка.

—ГРА АРИСТОКРАТИВ, або Як поєднати її з грошима

доціки в нас також падають. На відміну ж від столиць, де ті клуби мають добре грошове підґрунтя, у нас вони животіють практично на голому асфальті. Там спонсори самі до них липнуть, у нас же тікають. Як говориться в одному мультику про слоненя та його хобіт: «Не понимают выгоды...» Ось перша вигода — реклама фірми; за нею друга — самі спонсори стають членами елітного клубу. Протягуючи вигоду промовчу, бо

ї до сьогодні по простоті та захоплюваності не має рівних. Так, мова йде саме про дартс (кидання дротиків у мішень) та клуб сонячної назви «Геліос».

По третьє, грошові витрати на організацію такого клубу мінімальні. Мішень, навіть «найкрутіша» ;— коштує не більше 2500 купоно-карбованців. Плюс витрати для поїздки на змагання. У клубу ж і таких грошей немає. То ж СПОНСОРИ — де ви? АГОВ!

По-четверте, вченими медиками одночасно доведено, що досить кількох кидків дротиков, і ваше погане самопочуття йде в мішень, відновлюється психічна рівновага, як результат - покращується здоров'я.

ваний: у рейтингу по СНД четвертий рядок скромно займає прізвище сумчанина, колишнього співробітника СФТІ Сергія Колесникова. Не відстають і дівчата: Вікторія Дудка — четверта, Олена Дрозд та Тамара Войтенко замикають вісімку найсильніших. Серед досягнень «Геліосу»: «бронза» в чемпіонаті колишнього СРСР у 1990 році; 1991 — «бронза» чоловічої команди першій міжнародний турнір «Мастера Москви» — друге місце; 1992 рік — перемога чоловічої команди у відкритому кубкові Росії і «срібло» — у відкритому чемпіонаті Росії.

І ось цей золото-срібно бронзовий ланцюжок перемог «Гелосу» може враз обірватися. Адже в Сумах є все — свої «метри» дартсу, прекрасні наставники, справжні ентузіасти і ось отих копійчаних партисяч — катма. Спонсори — де ви?!

УВАГА!

нкурсу нема

Конкурсу не має

Редактор теж має право на жарт. Однак, уточнюю ректорат: «...тільки на жарт дотепний». Тож оголошений у попередньому номері конкурс по малюнку М. Волова та Б. Пилипенка, згідно того ж таки уточнення, — відміняється, оскільки не варто завантажувати голови наших студентів і наукових співробітників роздумами довкіл... даруйте, унітазу. Тим більше, як видно з малюнку, старший науковий співробітник кафедри економіки М. Волов досить добре попрацював над цією злободенною темою. Щоправда, невідомо, займається він нею з друження свого керівника, професора О. Ф. Балацького, чи це його власне коло інтересів..

ПЕРЕДПЛАТИТИ „РЕЗОНАНС“ НА 1993 РІК МОЖНА В РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ.
ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІВНА ДРІБНИЦЯ—50 КУПОНО-КАРБОВАНЦІВ

ФАКТ

ВІДБУЛАСЯ нарада заступників деканів по виховній роботі, яку проводив проректор М. І. Волков. Мета — ознайомлення з новими нормативними документами, з останніми подіями інститутського життя. Попри обговорення поточних питань, з цікавістю вислухали присутні доповідь завідувачки кафедри соціології та культурології Н. Д. Світло. Говорила вона про соціологічні дослідження різних сторін студентського життя, проведені п'ятикурсниками в рамках набуття навичок по соціології. Ці дослідження дали підставу ректорату замислитися над деякими моментами, що раніше не були характерними для студентського середовища.

МАШИНОБУДІВНИЙ технік — а віднедавна коледж комплексу «Фізтехівець» — відзначив своє 75-річчя. На святковому засіданні виступив ректор СФІ І. О. Ковальов. Присутніми були й чимало викладачів та співробітників інституту, які у свій час закінчили цей навчальний заклад.

В МЕДПУНКТІ СФІ з 11 листопада ведеться медичний огляд студентів, які чомусь не дуже охоче туди йдуть, хоча це й дозволено робити за рахунок занять.

В ЛИСТОПАДІ стипендія буде виплачена у старих розмірах, — у зв'язку з відсутністю відповідного розпорядження Міністерства освіти. Перегляд розмірів стипендій відбудеться найближчим часом.

З МЕТОЮ надання фінансової допомоги малозабезпеченим студентам [а це 490 чол.] із Фонду соціальної допомоги СФІ буде виплачено 670 тисяч крб.

ПОВЕРНУЛАСЯ з Криму команда альпіністів - фізтехівців [45 чол.], яка брала участь у змаганні на скелі «Парус». Цікава подбіца. Альпіністський табір розташувався на території славнозвісної давні «Форос», Більш детальна інформація — в наступному числі газети.

ЧЕРЕЗ ПОШКОДЖЕННЯ електромережі в одній з навчальних будівель сільгоспінституту виникла пожежа, язми якої «злизали» 6 телевізорів, 4 акустичні системи, навчальні столи, проекційний апарат.

БЕЗ ОСОБЛИВИХ ЗМІН

ЧАСИ змінюються, а звичай залишається стальним. Ця банальна істина, що завжди псуvalа і псує настрій любителям корінних змін, підтвердила і в момент, коли два господарства Сумського району, порушивши попередню угоду, відмовилися приняти студентів СФІ, які, щоправда, не дуже цим засмутилися. Як і керівництво інституту. Бо така негостинність дала зможу першокурсникам інженерних факультетів слухати лекції, а не накази керівників сільгospзагонів.

Однак більше ніж півтисячі студентам оті накази довелось таки слухати. Працювали вони в 10 господарствах районів області: Білопільського, Охтирського, Липоводолинського, Ямпільського та інших.

Однак банальна істина, про яку згадувалось, нагадала про себе її тут. Зокрема, умови попередніх угод — як і за добрих старих часів «застою» — не були виконані по різних позиціях: санітарні й побутові умови, вартість харчування, оплата праці тощо. Та студенти є студенти. До чого тільки не пристосуються! Зуміли надати допомогу навіть тим радгоспам та колгоспам, де їх зустріти далеко не так гостинно, як хотілося б. Стосується це таких господарств, як колгоспи ім. Шевченка та «Заповіт Ілліча» Ли-

НЕЗДОЛАННИХ ТРУДНОЩІВ НЕ ВІДНОСИТЬ

На запитання «Резонансу» відповідає декан медичного факультету Віталій Едуардович МАРКЕВИЧ.

— Ваше ставлення, як первого декана первого в Сумах медичного факультету, до первых сумських студентів-медиків. Такі вони чи не такі, про яких мріялось Вам завжди, як викладачеві?

— У вищій школі працюю фактично з 1972 року, Аспірантура у Вінницькому медінституті, потім в років — у Чернівецькому, 6 — у Запорізькому і ось 6 місяців — у СФІ. Якісно незвичайних особливостей у сумських студентів, порівняно з іншими, не помітив. Ні в кращий, ні в гірший бік у своєму загалі не різняться. Хіба що взагалі молодь гіршо стала. Чи то більш нещасливою. Але це вже узагальнення, які тут, мабуть, недоречні. Одне скажу: вибрали кращих з тих, хто претендував на студентство. На жаль, менш, аніж хотілося б, хлопці, хоча дівчата й більш працелюбні, більш старанні, та... Втім, на підкріплення наших медикозавітів є ще й 47 студентів з інших країн: Палестини, Сирії, Йорданії. Щоправда, додати мовний бар'єр їм нелегко, адже одна справа — знати мову в обсязі програм підготовчого курсу, а зовсім інша — слухати на ній лекції, насичені термінами, спецзворотами. Однак хлопці є хлопці, хоча їх здалека, а все одно близькі нам. Отож, якось разом, певен, подолаємо не тільки мовні перешкоди. Що ж до моїх педагогічних мрій... Докладу всіх зусиль, щоб вони втілились у конкретних долях. Мое кредо, якщо коротко: справжній фізтехівець — обов'язково порядна людина.

— «Проходіння бал» складався лише з екзаменаційних оцінок чи іноді й з оти тисяч купонно-карбованців, про які писала під час вступних іспитів одна з обласних газет!

— Конкурс був досить жорстким. Незважаючи на те, що факультет виник ледь не напередодні вступних іспитів, абітурієн-

ти були з Харківської, Полтавської, Чернігівської та інших областей, а ще — з Криму. Природно, що й сумчан було вдос таль 504 претенденти на 150 місць — це один із найвищих показників на факультетах подібного профілю по республіці. Можливо, це було викликано й розрахунком: факультет щойно народився, отож і вимоги будуть невисокими. Якщо такі абітурієнти були, то вони дуже прорахувалися, бо за складністю програми вступних іспитів були також далеко не останніми. До речі, з цими програмами нам допоміг ректор Тернопільського медінституту Іван Семенович Сміян, уродженець Тростянця. Виконав, так би мовити, земляцький обов'язок. За що ми всі йому дуже й дуже вдячні. Хоча не певен, що відчінами залишились оти 170 абітурієнтів, котрі отримали «нездовільно» вже на першому екзамені з біології (треба було відповісти на 33 запитання).

Користуючись нагодою, хочу віддати належне ректорату, який забезпечив рівень організації при проведенні вступних іспитів. Скарг майже не було, а ті декілька, що з'явилися, були вчасно й об'ективно розглянуті апеляційною комісією.

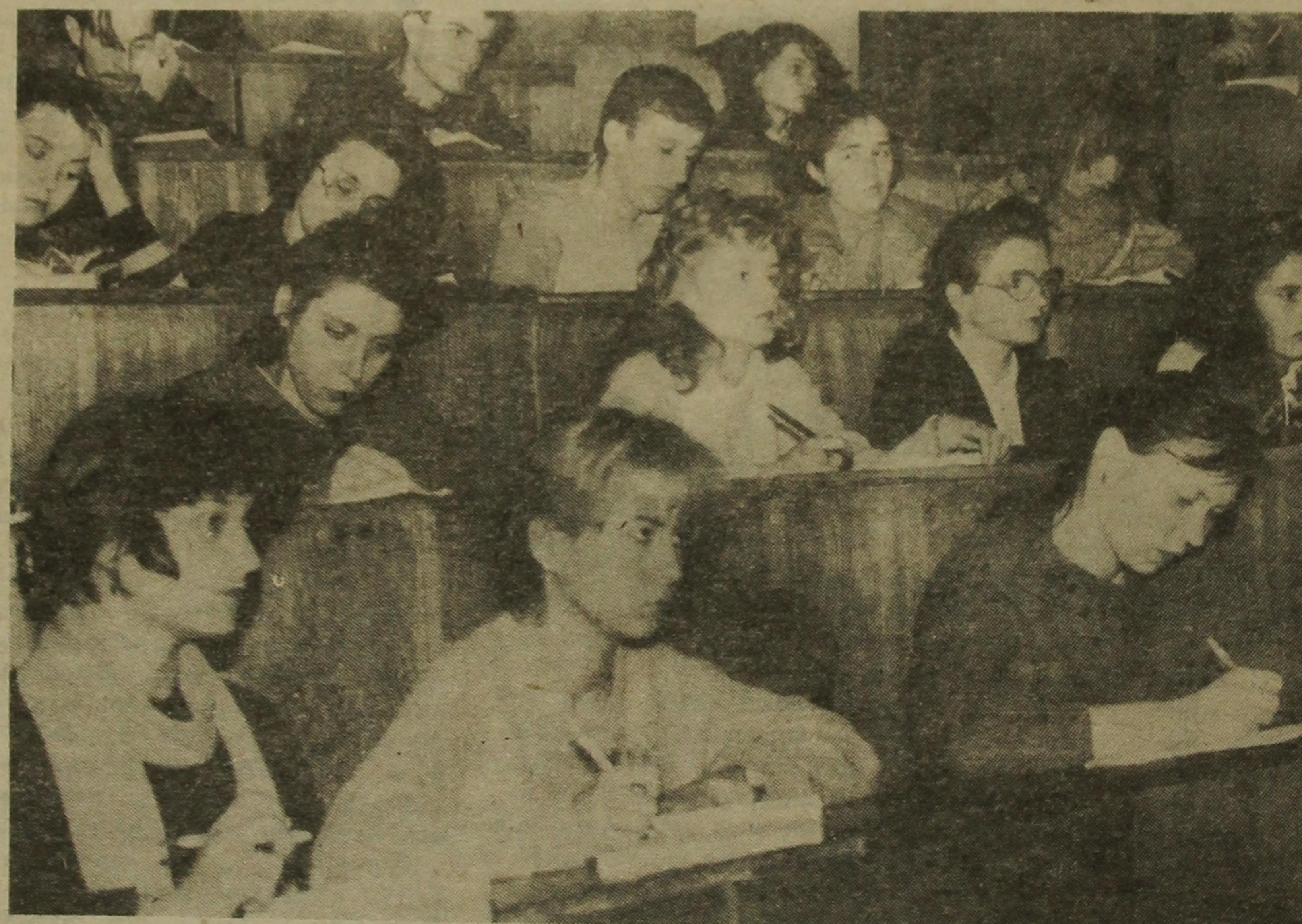
Тепер — про тисячі. Так, була використана так звана договірна система. Тим студентам, які мали напівпрохідний бал, віддавалася перевага у випадку, коли чи підприємство, чи колгосп, чи кооператив сплачували певну суму за навчання (квота — 50 тисяч крб.). Крім цього, вже у вересні Міністерство освіти надало вузу право приймати на навчання і тих абітурієнтів, які не пройшли за конкурсом, при умові оплати повної його вартості: 250 тисяч крб. Я бачимо, ніякі тисячі не вплинували на хід вступних іспитів. Умови були

однаковими для всіх без винятку. А згадувану публікацію в обласній газеті можна охарактеризувати однозначно: недоброкісна.

— Студенти — є, а викладачі?

— Так, студенти є. В основному — сумілні у ставленні до навчання. А воно сьогодні — складне, особливо складне. Така вже специфіка навчального процесу на першому курсі: різниця між вузівським і шкільним рівнем значна. Звідси — чимало двійок у перші дні. Нічого не від-

СТУДЕНТИ

Світлана ПИСАРЕНКО [гр. 209/1].

— Живеться непросто, але весело. Вже навіт уявляю, як би я взагалі могла існувати поза стій інституту. Все, і навіть складності, до серця...

Прізвище не назав [гр. 209].

— Так голова забита лекціями, що не до інших жень.

Нatalka MOVCHAN [209].

— Дух медфаку подобається. Юний дух, як і місце — й рідний. Можливо, коли все стане на місця, то оцього сьогоднішнього безладдя нам вистачатиме, але поки що вони іноді обтяжують. Та нічого, переборемо.

Олексій ЗАВГОРОДНІЙ [209].

— Головне — не вилетіти з інституту вже тепер першому ж курсі, а все інше — дрібниці...

ЗАСТУПНИКОМ декана медфаку по виховній роботі обрано Anatoliia Oleksandrovicha TKAChENKO. Йому теж

шочерговим завданням. Уже тепер, не відкладаючи на завтра, потрібно формувати обличчя факультету.

— ЯКІ ПЕРШОЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ БАЧИТЬ ПЕРЕД СОБОЮ НОВОБРАНІЙ ЗАСТУПНИК ДЕКАНА?

— Своє завдання вбачаю в організації виховної роботи; координації, налагодження взаємозв'язків зі структурними підрозділами інституту; включенням факультету в системі дій, які в цьому напрямку ведуться в іншому.

Сьогодні твориться історія факультету, і наше завдання — бути йї літописцями. Фіксувати головні події. Це даст змогу зберегти пам'ять, зробити тіснішим зв'язок по-поліні.

Узагалі ж, що стосується людей, у даному випадку студентів — другорядних проблем не буває. Переочерговим є все. Такий наш підхід.

— ЧИ ВСТИГЛИ ВИ ВЖЕ ЗІШТОВХНУТИСЯ ЗІ СКЛАДНОСТЯМИ, ЯКОГО ВОНІ ХА-

ТКАЧЕНКО
Anatolij Oleksandrovich — уродженець села Басівка Роменського району Сумської області. Народився 1957 року. Освіту здобув у Київському держуніверситеті на факультеті історії. Там же, закінчив аспірантуру.

Кандидат історичних наук з 1992 року.

КАПЛІН
Mikola Mikitovych — народився 1936 року в селі Селище Лебединського району Сумської області. Українець. Закінчив Ленінградський санітарно-гігієнічний медінститут у 1962 році. Закінчив аспірантуру, викладав, займався науковою діяльністю. Доктор медичних наук з 1990 року. Кваліфікація: санітарно-гігієнічна справа.

ШЕВЧЕНКО

Olena Oleksandrivna — Киянка. Закінчила Київський медичний інститут у 1979 році. За кваліфікацією лікар-гігієніст. Захистила докторську дисертацію в 1990 році.

СПОРТИВНІ НОВИНИ МЕДФАКУ

Після пробних стартів у спартакіаді серед факультетів, які закінчилися фіаско в футболі та волейболі, медики пообіцяли взяти своє (тобто головне) в шашках. Зараз тут однією з заточуванням сильплів єде гостріння шашки для майбутніх баталій.

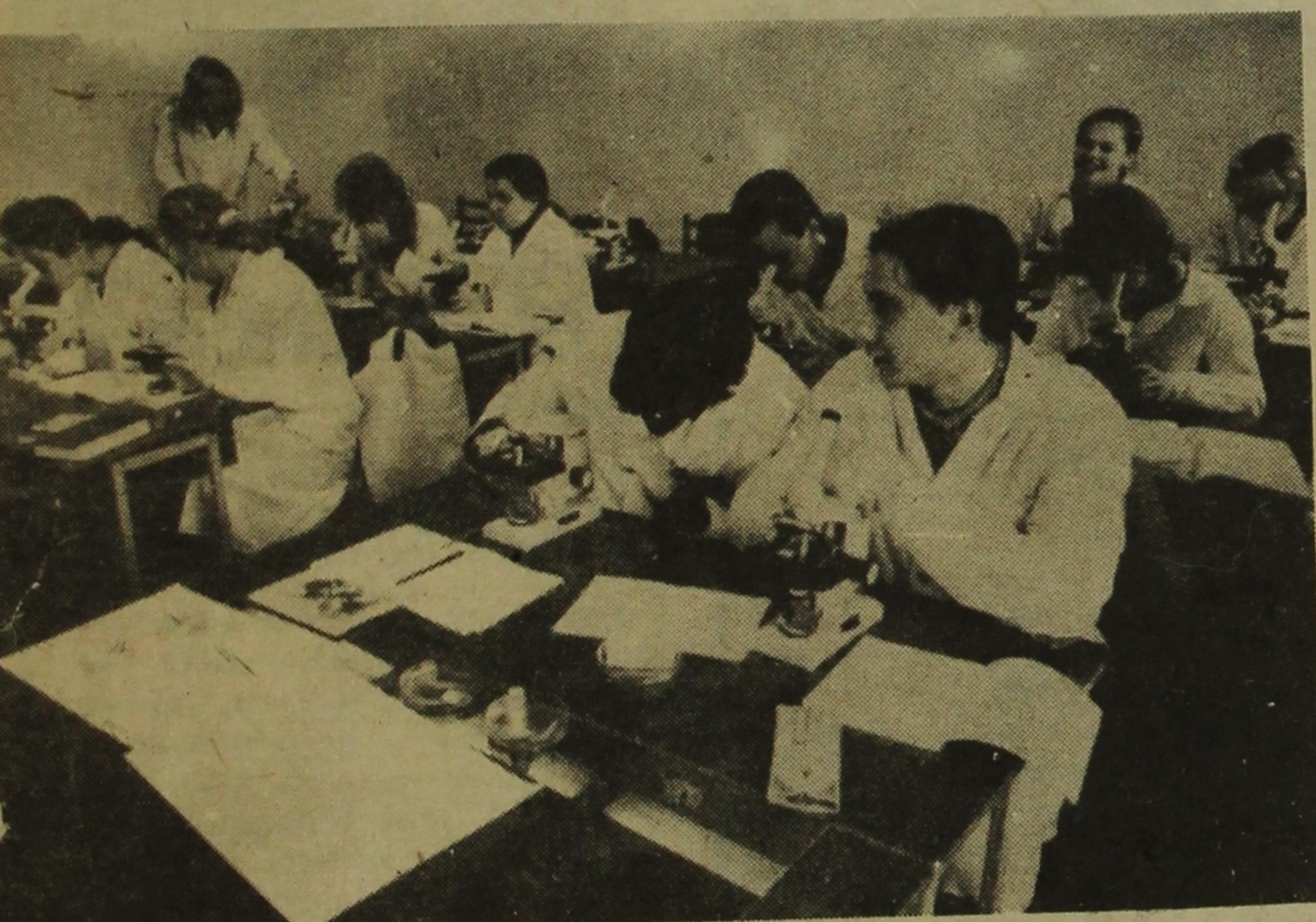
вицький, певен, гриме провідну роль на кафедрі інфекційних хвороб. Так що дивлюсь у майбутнє з оптимізмом, тому що бачу перспективи подальшого зростання факультету.

— Добре, з викладачами з'ясували, а як з науковими засобами, з обладнанням, технічним устаткуванням та іншим?

— З цим складніше. Але й тепер уже є практично все, щоб забезпечити нормальні хід навчального процесу на кафедрах як сухо медичного, так і гуманітарного профілю. Формування бібліотечного фонду медичного профілю — справа завжди копітка, а в наш час суцільних дефіцитів — тим більш. І все ж таки дещо маємо. Колеги допомогли. Той же Тернопільський медінститут, а ще Львівський, Чернівецький, Сімферопольський, інші. Гарні перспективи розвитку й матеріальної бази. У наступному році маємо добудувати анатоміку, віварій. Ректорат розуміє складності, що виникають, і фінансує нас досягти солідно, що й дає змогу проводити формування й оснащення необхідним обладнанням існуючих і майбутніх кафедр — фізіології, біохімії, пропедевтики дитячих та внутрішніх хвороб, загальній хірургії тощо. Є певні труднощі з демонстраційним матеріалом, але вони, як і всі лякі інші, поступово долаються, переборюються. Крім звичайного навчального процесу, починаємо організовувати й наукові гуртки...

Зрозуміло, що кожна нова справа має певний рівень труднощів. Ті, з якими Ви зіштовхнулись, відповідають цьому рівневі чи відхиляються в той або інший бік?

— Вибачте, але ще жодного разу в житті не займався організацією факультету і тому не знаю, який рівень труднощів брати за точку відрахунку. Знаю тільки, що за шість місяців, які провів у Сумах, дещо вдалося зробити. А в який бік відхиляється рівень труднощів — просто ніколи було спілкувати. Головне, що факультет потроху зводиться на ноги і що труднощів, які б врешті-решт неможливо було подолати, не виникає.

до с..., місцевим, на 50% відсотків; то на всі 100%. Дадам до вже висловили друзі единий душ на весь он, в якому до того не завжди є.

бу ІБЕД. Імо — з часом усе ся, але поки що дуло. І мовою в достаток не володімо, і з підсправи не близку

мала ВІЛЬЯМС. Іки що нелегко, та де ає те, що стосується, ами гарні, з одноку — таю. Намагаєтися братами. Адже по цілих п'ять років, у серед рідних, радощі — повніші, а смуток ішний...

Все розпочинається

кількість прямопропорційна готовності й можливості їх вирішувати. Тому складності, звичайно ж, є. І немало, але більшість із них тимчасові. Це, скажемо так, проблеми росту. Характер їх дозвільний — різноманітний: побутовий — пов'язаний із проблемами проживання в гуртожитку; психологочний — «притирка» членів колективу, незнання один-одного; політичний — 47 студентів-іноземців; етичний — налагодження стосунків з студентами із викладачами. Зустрічаються випадки бездуховності, інертоності, прийняття молоддю за справжню монету хібних цінностей.

Розумію, процес виховання — невпинний процес. Його провідною ланкою є самовиховання. Знайти важливі впливу на нього мелегно.

але вкрай необхідно. Це вже з категорії завдань перспективних.

— В ОСОВІ ІНСТИТУТСЬКОЇ ГАЗЕТИ БАЧИТЕ СВОГО ПОМІЧНИКА?

— Газета, на мій погляд, заслуговує значної уваги. Як читаю, вважаю її існування в інституті надзвичайно корисним. Тож газета — це одна з перших, конче важливих знахідок у налагодженні нової справи. Потрібно тільки розуміти її уміло використати її потенціал. Співоробництво наше, і сподіваємося допоможе вирішити комплекс задумів щодо перспектив розвитку виховної роботи і факультету. Тож буду працювати до тісної співпраці з «Резонансом». Будемо готувати цікаві матеріали з життя факультету, а в перспективі з цього, може, вийде і окрема рубрика.

3 ПОДВІЙНИМ МОЗКОМ

народився в Детройті (США) хлопчик, Тімоті Феттерман. Зараз йому — дванадцять років. Лікарі були вражені, коли з'ясувалось, що обидва мізки в збільшенні черепній коробці керують поведінкою дитини попереміно, але неоднаково:

— Коли діє правий мозок, то мій син — геній, — говорить мати Тімоті. — А коли горує лівий, то хлопчик стає креативом. Це жахливо.

Медичні вже відомий подібний випадок. У місті Омута (Японія) народилася дитина з подібним фізіологічним відхиленням, але невдовзі померла. Та в тій дитині мізки були значно менші й містилися в черепній коробці звичайних розмірів. У Тімоті ж голова вдвічі більша, ніж нормальна.

Наукові спостереження стверджують, що учень шостого класу Т. Феттерман — звичайний хлопчик. Дещо шокує його зовнішність, бо в дитини — з-за постійних спостережень — завжди збрите волосся. Шокує іноді й поведінка малюка — в ті моменти, коли відбувається переключення з правого мозку на лівий.

Мати розповідає, що лікарі помітили аномальний розвиток черепа, коли хлопкові було два роки. З того часу його обстежують експерти-ченци практично всього світу. Вони дійшли висновку, що обидва мізки функціонують нормально, але так, немовби належать різним людям: коефіцієнт інтелекту правого — 156 одиниць, а лівого — 87.

— Синові більше подобається бути під владою правого мозку, він сердиться, коли відбувається переключення, — зізнається мати Тімоті. — Але особисто для мене обидві його особистості однаково рідині.

(За повідомленням зарубіжної преси).

БЕСІДИ ПРО КУЛЬТУРУ:

ВІД ЕТАЖЕТУ ДО ЕТИКИ...

Сьогодні ми відкриваємо цикл публікацій, які об'єднують загальною рубрикою «Бесіди про культуру: від етикету — до етикету». Важливість її, певні того, відзначає усі наші читачі, а найперше — студенти. Адже вони входять у життя, і те, проляже цей шлях через широкі красиві ворота, а чи пройде вузенькою розваленою хвірткою, найперше залежить від внутрішнього об'єктивності, від уміння бути тою самою об'єктивністю, від уміння жити серед людей. І хоча сьогодні на поверхні плавають грубість, порнографія, обивательство та інше з ними, все ж глибинна сутність залишається величиною сталою — бути Людиною.

трішному благородству, скромність — достоїнству.

Внутрішня культура визначається поведінкою людини. Зовнішня культура — це тактичність, відповідність, культура мови, вміння з смаком дегустувати, зможність заспівати, обивательство та інше з ними, все ж глибинна сутність залишається величиною сталою — бути Людиною.

Кожен, хто приходить у цей світ, подібний самородку. Як і велику зерну викопного каменю потрібна обробка — інакше не засяяти йому яскравим світлом, так і людині необхідно навчитися правилам культури. Інакше не стати людиною з великої літери. Для того, щоб камінь сяяв, його шліфують, але камінь теж повинен «хотіти», блиску, тобто мати внутрішню «тягу» до цього.

ЩО Ж ЦЕ ОЗНАЧАЄ, ПОВОДИТЬ СЕБЕ КУЛЬТУРНО?

Жити в суспільстві й бути вільним від нього не можна. Вони, суспільство, вимагає від нас виконання певних правил. Тому варто постійно вчитися поводити себе у відповідності з прийнятими нормами поведінки, підтримувати довгілі себе порядок, встановленій суспільством.

Вважається, що культура розпочинається вмінням обличчя й закінчується висотами людської думки. Коли ви їсте, та потрібно прагнути не тільки потамувати власний голод, але й турбуватися про те, щоб свою поведінку не зіпсувати апетиту іншим. Буфет та вузівська їдальня переконують у попільній відсутності такої турботи з боку наших студентів.

А погляньте, як ви вітаєтеся з друзями, однокурсниками? Сьогодні ж, як і вчора, цінюються привітна посмішка, міній потиск руки, сердечництво розмови.

Естетика, етика поведінки пов'язані з вихованістю, яка фокусує в собі всі форми життєдіяльності. Поведінка ви показуєте свою красу й свою нікчемність, свою комічність і ніцисть, високість і трагічність. «Краса», — говорить Вольтер, — цим різниеться від добра, що останнє треба ще доказати, що воно дійсно добро, краса ж такого доведення не потребує.

Сухомлинський писав: «Уміння відчувати поруч себе людину, вміння розуміти її душу, бачити в її очах складний духовний світ — радість, горе, біду. Думай і відчувай, як твоя поведінка може відбитися на духовному стані людини. Уміння виховати себе так, щоб ти не тільки сам не був невігласом, але й ненавідів невігласом, хамством».

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ КУЛЬТУР

Вони неподільні. Наприклад, зовнішня елегантність культури людини відповідає вну

Перед тим, як братися за справу, більшість з людей роблять «вступ»: наводять порядок на столі, підстругують усі олівці, дивляться у вікно, випивають чашку кави і т. п., а потім дивуються, чому це часу не вистачило? Коли знаєте, що треба робити, — приступайте до справи, не зволікаючи. Звички баритися треба позбутися негайно.

14. Використовуйте час вичерпно, повністю

Завжди існує можливість набагато притягнити свій продуктивний час, використовуючи його сповні. Це означає, що час поїздок, побачень, сніданку можна витрачати й на те, щоб спланувати майбутній день або обдумати прийдешні задачі, або переглянути записки, що знадобляться у подальшій роботі.

15. Слідкуйте, як витрачаєте вільний час

Якщо гра на карті або риболовля допомагають вам відпочинти й освіжитися — прекрасно! Але не займайтесь цим лише з тієї причини, що так роблять інші. Ми мали б змогу зберегти безліч годин, коли були б трохи розбірливіші у виборі кінофільмів, телепрограм, книг та журналів.

16. Змінюйте заняття

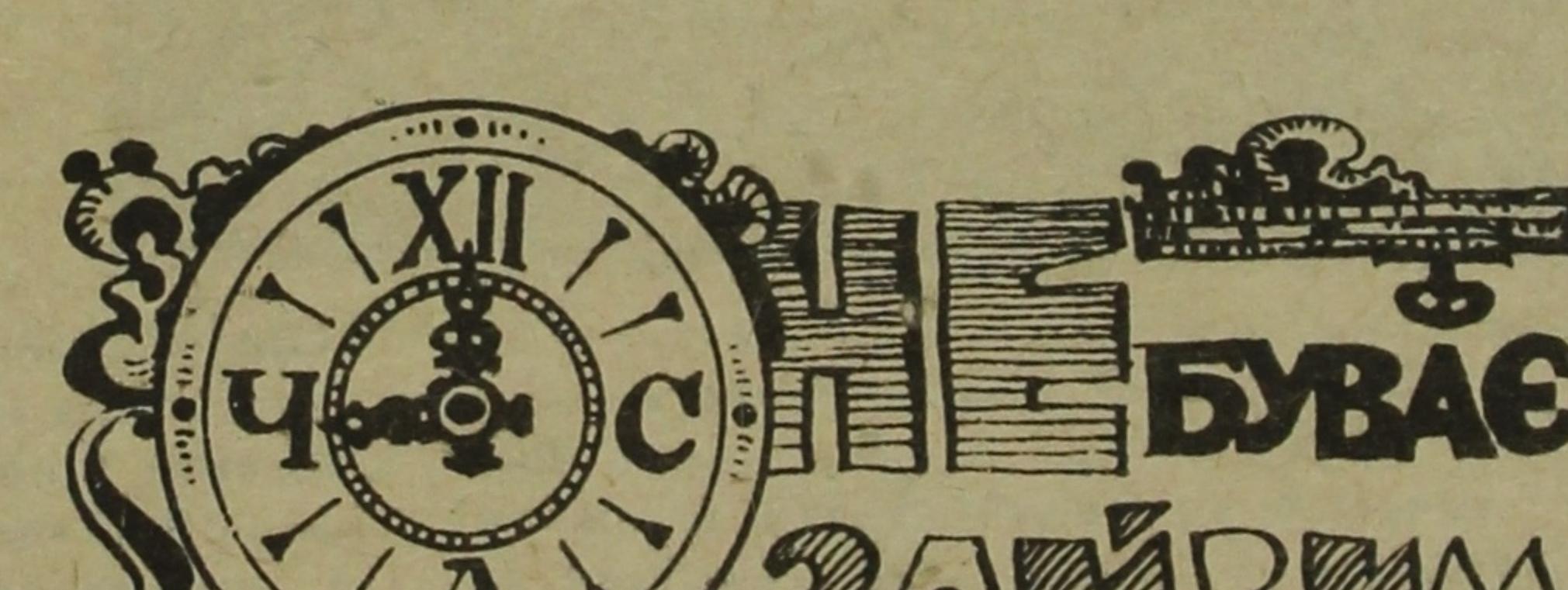
Майже ніколи все тіло не втомлюється миттєво. Втомлюються поступово окремі групи м'язів. Змінюючи рід діяльності, ви можете подолати відчуття втоми і встигнеть зробити більше. Зокрема, якщо ви декілька годин працювали сидячи, переключіться на роботу, яку можна виконувати стоячи або пересуваючись із місця на місце. Весь день на ногах? Беріться за сидячу роботу і побачте, що ваш організм здатен не тільки на більше, анж вам здавалось, але й відчуєте засіцівленість у роботі, що за інших обставин не дуже б цікавила.

17. Починайте раніше

Починаючи роботу всього на 15—20 хвилин раніше, ніж завжди, задасте продуктивний тон усьому дню.

18. Виховуйте повагу до своєї часу

Засвоюйте звичку подумки давати вашому часу певну оцінку і відразу будете відноситися до нього по-іншому. Такий підхід допоможе вам судити й про те, чи варто саме вам займатися тими чи іншими невеликими справами, які трапляються під час основної. Не будете ж ви купувати, скажімо, тенісні мячі для того, щоб тут же їх викинути на смітник? Чому ж ви іноді брачуете час на справи, які вам не приносять абсолютно ніякої користі?

(Закінчення. Початок у №№ 17 і 18).

10. Навчайтесь слухати

Позбудетеся серйозних помилок, повторень та зайвих переробок, якщо відразу ж будете намагатися отримати вичерпні вказівки та відомості. Скажімо, прибудете на нараду або семінар, або заняття чотирнадцятій годині, а насправді початок в 14.40. Ось дорогий час і втратився. Тому перед тим, як щось робити, точно з'ясуйте: де, коли, яким чином, що, чому? Неясність треба завжди зводити до мінімуму.

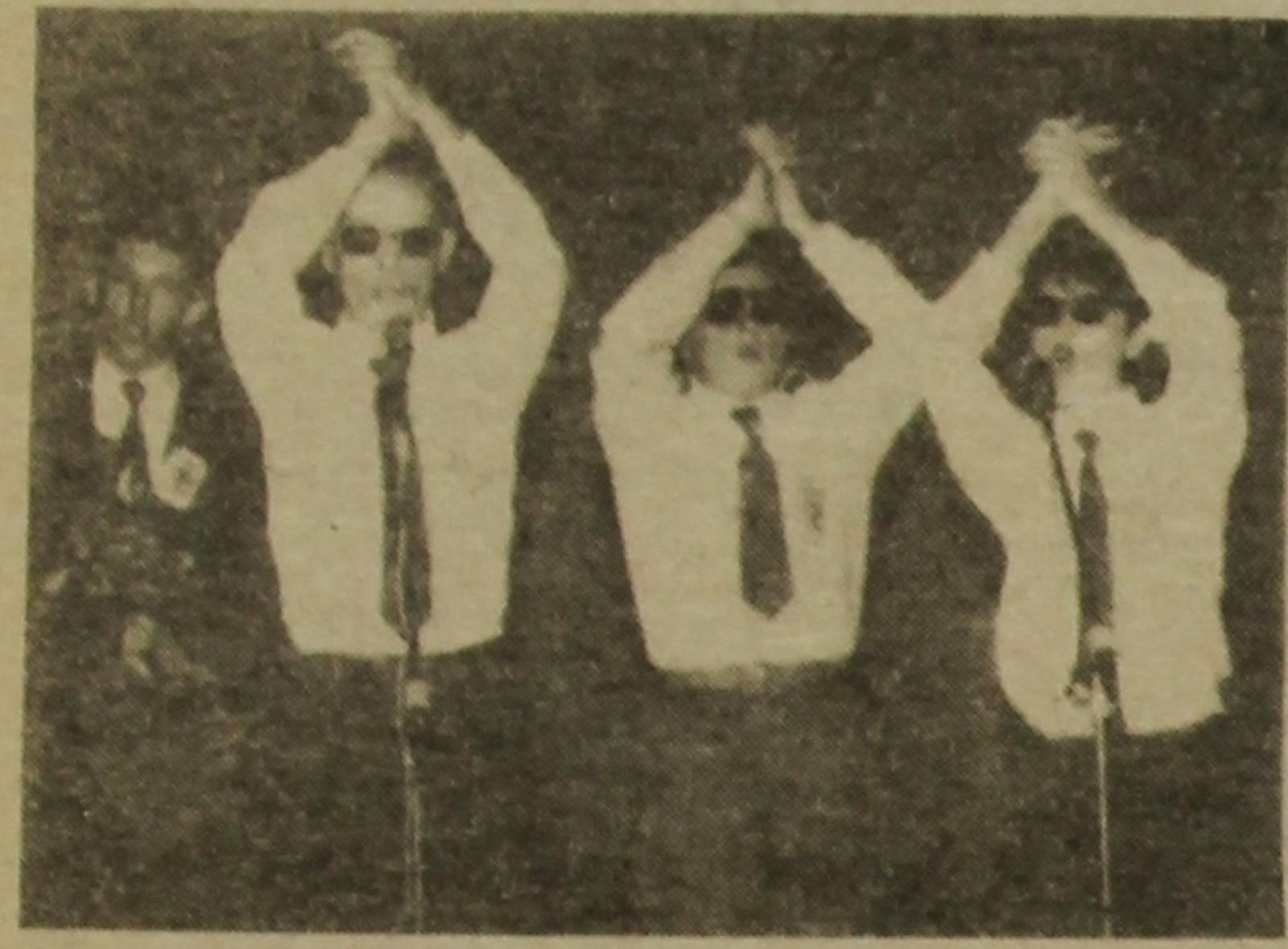
11. Про шаблон

Багато хто стає жертвою шаблонного мислення. Лише з тієї причини, що ми завжди щось виконували певним способом, іноді вважаємо, що саме цей спосіб є найкращим. Але кожну роботу можна вдосконалити, варто лише трохи подумати. Якщо ви діяли в послідовності АВГ, то спробуйте порядок АВГ. Можливо, справа прискориться. Чи не можна, скажімо, передати частину функцій, що не вимагають особливої кваліфікації, іншим особам? Чи не можна виконувати які-небудь канцелярські машини для збереження часу? Чи не можна порадитися, як інші той же час економлять?

Дієз Моль

ОСІННІЙ ЛЕЙТМОТИВ

«Конкурс проходив аж ніяк не по-осінньому, хоча за стінами інституту жовтень був у повному розпалі», — ці рідкі, з інформації про минулорічний «Золотий інтеграл» (число 2 «Резонансу» від 28 листопада 1991 року), не можна віднести до обставин, за яких відбувався цьогорічний огляд художньої самодіяльності першо курсників. Не можна, бо щось осіннє про суталося таки до залу. Щось осіннє...

Ні, не позолота жовтневих крон, а ота мряка та міжчика, що її гасять. Просотає осінь і до сердець певної частини глядачів, яким раптом забракло внутрішнього світла, і тому вони, як тільки за вимогами сценарію зникало освітлення, починали клацати запальничками... Що ж, мода є мода. Це стало звичним на концертах року і диско, але невже мас-культура розрахована — за визнанням її ж аполоgetів — сuto на натовп (який і реагує по рожденням відповідних звичок), ковтається з такою ж нерозбірливістю й тими, хто претендує на звання інтелігента? Виходить, що так.

Проповізла осіння ота мряка і за куліси, за якими дехто з тих, кого зненацька почала лихоманити, вирішив зігрітися око вітою. Остання ж, як відомо, особа підступна. От і втратив один танцюрист рів новагу саме посеред сцени, а тепер йому

вже не щось осіннє, а справжня зима погрожує. Отака вона самодіяльність, коли не тягне на художню! А хто винен? Звісно — той, хто головний. А хто головний? Для студента — декан, для учасника художньої самодіяльності — керівник відповідного гуртка. Отже, резюме: недостатньо уваги приділяють керівники факультетів, студентського клубу та гуртків подібним заходам.

І все ж таки, незважаючи на те, що щось осіннє потьмарювало навіть деякі палкі жарті, огляд-конкурс показав, що серед його учасників було золото й не осінньої проби. Якось гарно світлішало і в залі, і в серцях, коли лунаром романсь у виконанні майбутнього лікаря Світлани Писаренко (гр. 209/1), або коли хіммашівець Костя Щербина (ТМ-22) рекламиував В. Маяковського: «Стихи о советском паспорте». Дещо несподіваний, погодьтеся, вибір, але ж несподівана й гама почуттів, що при цьому виникла в слухачів.

Випромінювала світло справжнього мистецтва й «румба» у виконанні також хіммашівців, лауреатів республіканського конкурсу бальних танців Сергія Стещенка та

музика
культура
мистецтво

Фото
репо
ртаж
Олександра
КОРО
ЛЬ
КОВА

На
світлинках:
далеко
не всі,
але
моменти
«Золотого
інтегралу»

Ольги Орищенко. Так що танцюристи відзначилися не лише в негативному, так біомовити, плані. Віртуозність, грацію продемонстрували, виконуючи український танок, і «медички» на чолі з солісткою Іриною Книш.

Найбільш вдало представляв себе АВ-факультет. Особливо запам'яталась передача естафети першокурсникам другокурсниками. Вони — представники АВ-факультету — й визнані переможцями конкурсу, друге місце — за хіммашівцями, третє — посіла об'єднана команда новачків: економістів та медиків, а четверте — машфаківці, у програмі яких були й цікаві моменти, але зіпсували загальне враження окремі низькопробні номери («Пусть болить», «Хочеться»), недостатньо було й сuto студентських мотивів.

Варто сказати і про те, що вперше «Золотий інтеграл» мав свого власного спонсора. Це торговельно-комерційна фірма «Танах» (директор Тетяна Петрівна Артюхова). При цьому разу також були оригінальними у своїй неоригінальності: від 300 до 600 крб. Зате отримали їх аж двадцять учасників.

ОБОЛОШЕННЯ

До уваги чорнобильців!

У зв'язку з численними запитами про забезпечення санаторно-курортними путівками чи путівками на відпочинок осіб, віднесених до категорій I, II, III і IV, Міністерство України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, Міністерство фінансів і Фонд соціального страхування України пояснюють слідуюче.

Відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» особи, віднесені до I категорії, мають право на позачергове безплатне щорічне одержання санаторно-курортних путівок або компенсації в сумі 8000 крб., компенсація особам II категорії — 6000 крб., III — 4200 крб., IV — 300 крб. Зрозуміло, що право на безплатне отримання путівок мають і 2-4 категорії.

Реалізуються електроди № 3 № 4. Звертатися в редакцію «Резонансу».

Словідуючи плуралізм,
газета надає місце для дописів авторам різних поглядів і переконань.
Однак це не означає,
що редакція завжди поділяє їхні погляди.

Редактор Володимир САДІВНИЧИЙ.
Кореспондент Василь ЧУБУР, коректор Ганна ТРЕПІЯК.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологічного інституту
«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологического института
«REZONANS»
the newspaper of Sumy physico-technological institute

ПІШІТЬ: 244007, Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.
ЗАХОДЬТЕ: 4-й поверх головного корпусу, кімната 409-А.
ТЕЛЕФОНУЙТЕ: 33-33-26.

Видається
з 29 жовтня 1991 року
Тираж 600. Замовлення 5647.

Газета видрукувана в Сумській обласній друкарні управління по пресі. Туди й просимо звертатися з приводом друкованій аркуш приведений до 4-х полос формату А-3. ВЕЛЬМИШАНІВНІ РЕДАКТОРИ ТА ЖУРНАЛІСТИ ГАЗЕТИ ОБЛАСНОГО ШТИБУ! Коли «передираєте» з «Резонансу» — Не забувайте платити гонорар нашим співробітникам і авторам.